

LUND UNIVERSITY

Razumjeti hipotezu o rekapitulaciji u lingvistici: Nadarenost kao novi dokaz

Toyota, Junichi

Published in:

Zbornik: Radovi sa međunarodnog naučnog skupa

2007

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Toyota, J. (in press). Razumjeti hipotezu o rekapitulaciji u lingvistici: Nadarenost kao novi dokaz. *Zbornik: Radovi sa međunarodnog naučnog skupa*, 12.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Dr Junichi Toyota
 Univerzitet u Lundu
 Švedska

UDK: 371.95
 ISSN 1820-1911, 12 (2006), p. 368-377

RAZUMETI HIPOTEZU O REKAPITULACIJU U LINGVISTICI: NADARENOST KAO NOVI DOKAZ

Rezime: Rad identifikuje specifičnosti engleskog jezika u poređenju sa drugim Indo-Evropskim jezicima unutar hipoteze o rekapitulaciji u lingvistici.

1. Uvod

Kasnih 70-tih i 80-tih godina pojavio se interes za primjenu biološkog koncepta hipoteze o rekapitulaciji (Heckel 1874) na studije iz Lingvistike (Lamendella 1976; Givón 1979; Bickerton 1981, 1990, 1995). U biologiji ova hipoteza navodi da 'ontogenija (razvoj začetka) rekapitulira filogeniju (razvoj vrste)'.

U lingvistici bi se to moglo tumačiti na slijedeći način: jedna sekvencija lingvističke evolucije se može zapaziti u početnoj fazi razvoja dječijeg jezika. Istrazivački projekat koji je trenutno u pripremi na Lundsdom Univerzitetu u Švedskoj (Källkvist, Steward-Sandgren i Toyota) istražuje stadijume razvoja Indo-Evropskih jezika unutar hipoteze o rekapitulaciji. Naša namjera je da identifikujemo specifičnosti engleskog jezika u poređenju sa drugim Indo-Evropskim jezicima, polazeći od hipoteze koja tvrdi da se engleska gramatika razvojnno najviše udaljila od zajedničkog prajezika tj. Proto-Indo-Evropskog jezika (Toyota u pripremi). Ako je hipoteza o rekapitulaciji ispravna, onda djeca koja govore engleski jezik ukazuju na neke specifičnosti kada usvajaju svoj prvi jezik. Glavni fokus našeg istraživanja je da vidimo da li se mogu zateći neke razlike, i u tom slučaju, da li se takve sekvence mogu podudariti sa specifičnim odlikama pronađenim u engleskoj gramatici.

Mogao bi se steći dojam da je cilj našeg projekta usredotočen na standard razvojnog puta (tj razvoj djece normalnih sposobnosti), međutim, usvajanje jezika kod djece sa posebnim uslovima, kao npr. autizam i nadarenost, omogućuje dosta bitnih uvida i moglo bi pridonijeti jednoj znatno dubljoj analizi ovog projekta, kao što je već dokazano u nekim od prethodnih istraživanja (vidi. Strömquist, Holmquist i Andersson, obavljene slijedi, Crow 1984, 1986, 1990). Relacija između nadarenosti i jezičkih mogućnosti se još uvijek nije u cjelini istražila, i trebala bi služiti kao tlo za plodno istraživanje naših projekata.

2. Hipoteza o rekapitulaciji u lingvistici

Hipoteza o rekapitulaciji, koja govori da 'ontogenija (individualni razvoj začetka) rekapitulira filogeniju (razvoj vrste)', je predstavljena od strane njemačkog biologa Ernst Haeckela (1874) tokom 18-og stoljeća. Treba se, međutim, uzeti u obzir, da iako je ova teorija često asociirana sa Haeckelom, ona je primjećena dosta ranije kao publikacija u oblasti embriologije. Na primjer, sličnosti ontogenije i filogenije se spominju u 13-om poglavlju Darwinovog slavnog djela *The origin of Species* 1858 (o porijeklu vrsta), u kom je on citirao neka djela koja potiču iz doba prije njegove knjige. Međutim, običaj nam govori da se ova teorija pripisuje Haeckelu tako da ćemo i mi slijediti taj primjer. Prema njegovoj tvrdnji, čovjekov začetak u ženinom utrobi ponavlja cijelu sekvencu evolucionih faza. U evolucionoj biologiji pronađen je izostatak višeg broja faza. Lamendella (1976: 396), među ostalim, bilježi da je 'Haeckel očekivao nedostatke u sekvenci, i, da zbog kratkog razmaka ontogenije se nije moglo očekivati da će se cijela sekvencija predaka manifestirati. On je, također, dopustio da se uvedu faze koje nisu još rekapitulirale (caenogenetic), kao adaptaciju ambijetalnih uslova nezrelog organizma'. Važno je napomenuti da Haeckelova teorija nije više u potpunosti prihvaćena, ali ipak se može primjetiti da se veći dio sekvencija razvija na sličan način. Postoje lingvisti koji prilažu Haeckelovu teoriju na evoluciju jezika. Lamendella (1976) je vjerovatno jedina od prvih naučnica koja je uradila jedan takav pokušaj. Poslije nje je to učinio Givón (1979), Bickerton (1981) sa drugima. U svakom slučaju, ova hipoteza, unatoč nekim netačnim činjenicama, je imala veliki utjecaj u toj oblasti i još uvijek je visoko cijenjena.

2.1 Evolucija ljudskog jezika

Prije se vjerovalo da su imenice u početnoj fazi ljudskog jezika, kao gramatička kategorija, dominirale gramatikom, uz par glagola, kao što su pokretni glagoli 'doći' i 'ići' (Aitchison 1996: 110-111). Termin 'imenica' bi mogao za moderne jezike biti preveden u više kategorija, kao, na primjer, deadjektivne imenice (npr. *star* i *mlad* kao u izreci Stari je pametniji od mladog), akcioni nominali (npr. *odlazak*, gdje se misli na samu radnju odlaska), gerundium (npr. forme sa sufixom -ing, kao u -doing) itd. (vidi. Croft 2001: 88); međutim, ovdje se to odnosi naročito na imenice koje se odnose na objekat/predmet. Kada mogućnost da se objekat imenuje ne postoji, komunikacija postaje vrlo komplikovana, i to se onda odražava na riječnik jednog jezika. U engleskom jeziku koji se govori danas se može, na primjer, pronaći odprilike tri puta više imenica nego glagola (Sweetser 1990: 9). Kategorija imenica potiskuje ostale kategorije, kao što su glagoli, jer kognitivno razumjevanje kod ljudi obično pruža prednost 'vremensko-durativnim' (tj statičnim) izrazima (vidi. Hopper i Thompson 1984). Ovi izrazi

iskazuju jednu situaciju koja ostaje konstantna, kraće ili duže vrijeme, kao fiksno vlasništvo predmeta, lokacija većih objekata itd. Navedeno pojašnjava početnu fazu gdje se koriste samo imenice.

Potreba za korištenju rečenica koje izražavaju promjenu (manje vremenski durativne), uključujući glagole (vidi Givón 1979: 303-304; Pinker i Bloom 1990: 771; Hurford 1990, 2003; Carstairs) je potpomogla da moderni jezici postanu kompleksniji (McCarthy 1999: 76-106; Toyota 2006). Gramatičke kategorije: imenice i glagoli se smatraju glavnim dijelovima govora (vidi Lyons 1977: 442-447; Givón 1979: 320-321; Hopper i Thompson 1984; Barner i Bale 2002). Sapir (1921: 117-119) tvrdi da "niti jedan jezik uistinu ne promašuje da razlikuje imenice i glagole, iako u posebnim slučajevima priroda razlikovanja može biti varijeva." Dodatno, Hopper i Thompson (1984: 754) tvrde da je imenični morfem produktivan i da se on češće nalazi u lingvistici nego glagolski morfemi. Može se zaključiti da ranije korištenje imenične osnove uz prisutnost statičnosti, i dinamični aspekti su se pojavili kasnije zbog potrebe u komuniciranju kompleksnije informacije, kao što se obrazlaže u Givónovom djelu (1979: 295-303), ili kao što to obrazložu Pinker i Bloom (1990), kao odgovor Hurfordu (1990), da struktura bazirana na predikat-objektu potiče iz razlikovanja fizikalnih objekata i stanja ili akcija u kojima sudjeluju.

2.2 Početne faze usvajanja jezika kod djece

Poznato je da su naučnici složeni (vidi D. Brown 1994: 20-22) u činjenici da postoji više jezičkih faza kada je u pitanju usvajanje maternjeg jezika (iste su postavljene u tabeli pod brojem jedan). Prva riječ se obično izgovara krajem prvih 12 mjeseci, i ta jedna riječ postaje kompleksnija šest mjeseci kasnije, tj. oko 18 mjeseci. Ova činjenica pokazuje da promjena usvajanja jezika se dešava prilično brzo i može biti vrlo komplikovano definisati šta tačno spada u tu jedno- ili dvo- rječnu rečenicu. Unatoč tome, može se priložiti jedna gruba konstatacija o karakteristikama svakog perioda.

Tabela 1. Karakteristike ranog doba usvajanja prvog jezika

Periodi	Karakteristike
Odprilike 12 mjeseci	Rečenica od jedne riječi
Odprilike 18 mjeseci	Rečenica od dvije/tri-riječi
Odprilike 36 mjeseci	Posjedovanje sposobnosti verbalnog komuniciranja

Rečenica od jedne riječi se obično sastoji od imenica, koje djeca mogu prepoznati u svom bližem okruženju, uključujući neke funkcionalne riječi kao što su *zdravo*, ili *čao*, koje olakšavaju socijalne interakcije. Faza gdje se koriste rečenice od dvije do tri riječi je znatno komplikovanija, jer se kombinacija riječi prilično teško definiše. R. Brown (1973) je predložio nešto što se zove 'taxonomic standard', što bi značilo klasifikovanje grupa po njihovim sličnostima; u ovom slučaju je R. Brown naveo deset primjera, koji

su uvršteni u spisak u tabeli broj 2. To sto njih čini sličnim je činjenica da mi možemo razumjeti cijelinu čim se pridodaju dodatni elementi.

Tabela 2. Oblici rečenica sa dvije do tri riječi

Oblik	Primjer i karakteristika
Nominacija	Ova beba, itd.
Rekurencija	Više buke, itd.
Bez-egzistencije	Sve otišlo, itd.
Agent-akcija	Mama, ići, itd.
Agent-predmet	Gurni to, itd.
Agent-predmet	Tata knjiga, itd.
Akcija-lokacija	Gleda tamo, itd.
Agent-lokacija	Ide vrh, itd.
Vlasnik-vlasništva	Mama, majica, itd.
Predmet-Atribut	Tanjir vruć, itd.

Ova tvrdnja nije protekla bez kritika, jer kada je agent upleten, niko ne može biti siguran da li dijete koristi značenje jedne riječi u obliku agenta, znači dobrovoljni podgovarač jedne radnje (vidi Foster-Cohen 1999). Također, rečenice bez agentiva se mogu smatrati kao da posjeduju agentiv: *kolač pada*, R. Brown tvrdi da ova rečenica može biti kategorisana kao jedan tip: agent-radnja, iako riječ *kolač* ne može biti agent tj vršitelj radnje. Ova tvrdnja je vrlo bitna, jer svjesnost odluke uzrokovane voljom je jedan važan korak u kognitivnom razvoju.

To što je također slično među ovim primjerima jeste da djeca počinju prvo da imenuju predmete i tek kasnije prelaze da definišu i radnju. To što nedostaje u fazi gdje se koriste rečenice sa dvije do tri riječi, je to da djeca ne uspijevaju da oblikuju jednu potpunu, gramatički korektnu rečenicu iz iste gramatičke perspektive kojom se koristi jedna potpuno odrasla osoba. Na primjer, glagol *gurati* u sljedećoj vrsti tj akcija/radnja-objekat zahtjeva činioca radnje kao i prihvatioca radnje da budu prisutni, kao što je to u *On gura stjeru*. Djeci je potreban jedan vremenski period da bi u potpunosti usvojili predikatnu strukturu.

2.3 Poređenje lingvistične ontogenije i filogenije

Porednjem ontogenije i filogenije jezika, može se lako zaključiti da su ljudi skloni korištenju nečeg sto je razumno lakše procesirati. Ovo je razlog zašto imenice dolaze prve, jer su trenutno stabilne i lako se procesiraju, zatim se obično mogu pripisati ambijentu u kom živimo. Poslije se pojavljaju glagoli i druge kategorije kao sto su pridjevi. Njihov je proces teži za naš kognitivni sistem, jer nije ih tako lako zamisliti ili pripisati. Pravedno je reći da redoslijed pojave tj prvo imenice pa onda glagoli, ostaje istinit.

Ipak, sekvenca nije uvijek jasna. Pojava agentivnog subjekta u jednom jeziku se prilično tesko može analizirati, djelimično zbog malobrojnosti podataka iz pra-jezika. Također je komplikovano jer nam nije poznato da li djeca imaju koncept o agentivu prije treće godine. Također, kada se susrećemo

hipotezom o rekapitulaciji ali se može doći do par znakova ili uputa kroz ovu konekciju. Djeca sa autizmom pokazuju regularne primjere u njihovoj verbalnoj interakciji. Njihova sposobnost korištenja potpuno funkcionalnog jezika je vrlo ograničena. Ovo je uzrokovano činjenicom da ova djeca koriste najviše imenice i da korištenje glagola je također ograničeno (personal communication, Gretchen Kirby. Vidi. Takodjer Gernsbacher, Geye i Weismer 2005). Ova vrsta jezika bi se mogla porediti sa primitivnim oblikom ljudskog jezika, gdje se komunikacija izjavljivala kroz imenovanje predmeta (vidi poglavlje 2.1).

Pretpostavimo da hipoteza o rekapitulaciji jeste istinita i kada se govori o ljudskom jeziku, može se tvrditi da jezik kojeg koriste djeca sa autizmom predstavlja jedan evolucijski vrlo ran period ljudskog jezika. Zbog toga, jedno bliže ispitivanje o djeci koja boluju od autizma bi moglo pokazati razvojno doba od početka kada su se samo imenice koristile do doba kada je jezik dobio kompleksniju strukturu, naročito strukturu glagola. U ovom slučaju, moguće je doći do zaključka da korištenje jezika kod djece sa posebnim potrebama može biti povezano sa jezicima u opštem smislu.

4. Nadarenost u hipotezi o rekapitulaciji i perspektiva

Kao i djeca sa autizmom, djeca koja su nadarena mogu se smatrati kao jedan vitalni dio u istraživanju lingvističke evolucije upotrebljivši hipotezu o rekapitulaciji. Na primjer, neka nadarena djeca imaju talenat za ekstraordinarnu lingvističku sposobnost, ali ipak mehanizam njihovog vladanja sa ovim talentom se još nije istražio, da li je on psiholoski ili neuroloski. Kada bi taj mehanizam nadarene lingvistike mogao biti otkriven, rezultat istraga bi se mogao porediti sa nekim evolucionim fazama mogućnosti ljudske lingvistike. Međutim, za razliku od autizma, koji predstavlja ranije faze ljudskog jezika, ovo može biti indikator za buduće razvoje.

Sta bi mogao biti slijedeći korak u ovom nizu istraživanja? Možda je potrebno definisati sta je to upravo nadarenost. Kao i svaki drugi psihološki problem, teško je diagnosticirati djete koje je nadareno. Ovo se može primjeniti na razne probleme kod jezičkih poremećaja (vidi Bloom i Lahey 1978; Miller i Fletcher 2005, među ostalim), uključujući nadarenost. Nadarenost obuhvata više aspekata ljudskih aktivnosti. Možda jedan od mogućih načina da bi se objasnilo šta je to nadarenost zapravo jeste korištenje parametra. Na primjer, naprave se kategorije kao vizualna percepcija. Zatim se dodaju druge podkategorije kao percepcija boja, oblika itd. Brojenjem količine posebnih kategorija koje svaka individua uspije spartiti stvara jedan nivo nadarenosti. Tako da nadarenost bi trebala u nekom smislu da se cijeni po nivou nadarenosti, gdje jedna osoba može biti nadarenija od druge.

sa značenjem lokacije može doći do poteškoća, to se najviše dešava zbog broja različitih lokacija. Prirodnije je pretpostavljati da bi se deiktici članovi trebali pojaviti prvi, jer se lakše opažaju, barem kada se radi o kognitivnom razumjevanju. Ovo smatranje je ego centrično i ne mora biti slučaj kod usvajanja prvog jezika.

Kada se govori o temporalnoj stabilnosti, izgleda da postoji jedna paralela sličnost u razvoju između lingvističke ontogenije i filogenije. Kao što se diskutuje u Toyota (2006), moguće jeste da je uzrokovano činjenicom da temporalna stabilnost može imati dvojnje opozicije, statičnost i dinamičnost, dok kod lokacije ovo nedostaje. Na primjer, sta je suprotno od 'Predmet je na stolu'? Lokacija se često koristi kao tlo za razne historijske promjene (cf. Lyons 1977: 718; Heine et al. 1991: 115), ali se može desiti da ne slijedi hipotezu o rekapitulaciji.

3. Evidencije iz jezičkog poremećaja i implikacije istih u hipotezu o rekapitulaciji

3.1 Šta može poremećaj jezika da predloži

Poremećaj u jeziku se studirao na mnogo različitih načina, iz raznih perspektiva, kao, na primjer, iz perspektive neuropsihologije. Posljednji pokušaji su pokazali da poremećaj u jeziku može biti uvažan kao indikator evolucije ljudskog jezika. Crow (1990; 1996; 200, 2004), na primjer, tvrdi da psihoza od koje moderni Homo Sapiens boluju je rezultirana razvojem mozga kako bi savladao visoke zahjeve koji su potrebni za lingvističku interakciju. Normalni govornici koriste prednji dio mozga kada komuniciraju sa drugima, međutim skeniranje mozga otkriva da pacijenti koji boluju od šizofrenije koriste i lijevu i desnu stranu mozga. Crow tvrdi da jedan mali procenat ljudskih bića jeste obavezan da pati od mentalnih bolesti kao što je šizofrenija jer je to nešto poput male nagrade što posjedujemo jezik.

Istraživanja, poput ovog, su važna u smislu da mogu biti u kontrastu sa korištenjem jezika normalnih govornika. Neke stvari se mogu propustiti kada nemaju nešto s čim bi mogle biti u kontrastu. Postoji veliki broj radova o identifikovanju raznih uzroka poremećaja i kako integrirati tu bolest u normalnu sredinu. Međutim, ovaj tip studija se može koristiti kao ključ ka boljem razumjevanju ljudskog jezika, posebno ka saznavanju kako jezik djeluje na raznim nivoima, uključujući evoluciju ljudske lingvističke sposobnosti.

3.2 Jezički poremećaj u hipotezi rekapitulacije

Prilično je apstraktno pretpostaviti da postoji konekcija između jezičkog poremećaja i evolucije jezika, posebno kada se govori o ponavljajućim sličnostima u svakom od razvoja. Kao, na primjer, studiranje mozga kod pacijenata koji boluju od šizofrenije može otkriti jako malo u skladu sa

5. Zaključak

U ovom radu, obrazlaže se mogućnost primjene hipoteze o rekaptulaciji na studije iz lingvistike, i mogućnost postoji da ontogenija i filogenija lingvističkog razvoja mogu biti uporedjivi sa svojim biološkim antipodom u nekim slučajevima (npr temporalna stabilnost) ali ne u drugim (npr lokacija). To što se predlaže u ovom radu jeste da pretraživanje vršeno na govornicima sa posebnim potrebama, kao što su autizam i šizofrenija, mogu otkriti neke važne aspekte lingvističkih studija. Nadarenost se može smatrati kao jedan takav uslov. To što je unikatno kod nadarenosti je da može predvidjeti moguću budućnosti, i dodati novu, plodnu dimenziju u pretraživanje bazirano na hipotezi o rekaptulaciji. Nadarenost u lingvističkim studijama nije stekla puno pažnje, ali ju je vrijedno detaljno studirati da bi se dobilo bolje razumjevanje o ljudskom jeziku i njegovoj evoluciji.

Bibliografija:

- Aitchison, Jean 1996: *The Seeds of Speech: language origin and evolution*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Barner, D. and A. Bale (2002). No nouns, no verbs: psycholinguistic arguments in favour of lexical underspecification, *Lingua* 112: 771-791.
- Bickerton, Derek 1981: *Roots of language*. Ann Arbor: Karoma Publishers
- Bickerton, Derek 1990: *Language and species*. Chicago: Chicago University Press.
- Bickerton, Derek 1995: *Language and human behaviour*. Seattle: University of Washington Press.
- Bloom, Lois and Margaret Lahey 1978: *Language development and language disorder*. New York: John Wiley & Sons.
- Brown, H. Douglas 1994: *Principles of Language Learning and Teaching* (3rd ed.). New Jersey: Prentice Hall Regents.
- Brown, Roger. 1973: *A First Language: the early stages*. Cambridge (Mass.): Harvard University Press.
- Carstairs-McCarthy, A. 1999: The Origins of Complex Language: An Inquiry into the Evolutionary Beginnings of Sentence, Syllables, and Truth. Oxford: Oxford University Press.
- Croft, William 2001: *Radical Construction Grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Crow, Timothy 1984: A re-evaluation of the viral hypothesis: is psychosis the result of retroviral integration at a site close to the cerebral dominance gene? *British Journal of Psychiatry* 145, 243-53.
- Crow, Timothy 1986: Left brain, retroransposons, and schizofrenia. *British Medical Journal* 293, 3-4.
- Crow, Timothy 1990: Temporal lobe asymmetries as the key to the etiology of schizofrenia. *Schizophrenia Bulletin* 16, 433-43.
- Crow, Timothy 1996: Language and psychosis: common evolutionary origins. *Endeavour* 20, 105-109.

- Crow, Timothy 2000: Schizophrenia as the price that Homo sapiens pays for language: a resolution of the central paradox in the origin of the species. *Brain Research Reviews* 31, 118-129.
- Crow, Timothy 2004: Language and psychosis – a common origin in the speciation event. Paper delivered at Oxford Language and Psychosis meeting, 9 July, 2004.
- Darwin, Charles 1859: *On the Origin of Species by Means of Natural Selection*. London: Murray.
- Foster-Cohen, Susan H. 1999: *An Introduction to Child Language Development*. London: Longman.
- Gernsbacher, Morton Ann, Heather M. Geye and Ellis Weismer 2005: The role of language and communication impairments within autism. In Fretcher, Paul and Jon F. Miller (eds.): *Developmental Theory and Language Disorders*. Amsterdam: John Benjamins, 73-93.
- Givón, Talmy 1979: *On understanding grammar*. New York: Academic Press.
- Haeckel, Ernst 1874: Die Gastraea-Theorie, die phylogenetische Classification des Tierreichs und die Homologie der Keimblätter, *Jenaische Seit. Naturwissenschaft* 9 (402).
- Heine, B., U. Claudi and F. Hünnemeyer 1991: *Grammaticalization: A conceptual framework*, Chicago: University of Chicago Press.
- Hopper, Paul J. and Sandra A. Thompson 1984: The discourse basis for lexical categories in universal grammar, *Language* 60, 703-752.
- Hurford, Jim R. 1990: Beyond the roadblock in linguistic evolution studies, *Behavioral and Brain Sciences* 13, 736-737.
- Hurford, Jim R. 2000: Social transmission favours linguistic generalization. In: J.R. Hurford and M. Studdert-Kennedy & C. Knight (Eds.): *Approaches to the Evolution of Language: Social and cognitive bases*. Cambridge: Cambridge University Press, 324-352.
- Lamendella, J. T. 1976: Relations between the ontogeny and phylogeny of language: a neo-recapitulatonist view. In Hanrad, Steven R., Horst D. Steklis and Jare Lancaster (eds.): *Origin and evolution of language and speech*. New York: New York Academy of Science, 396-412.
- Lyons, John 1977: *Semantics* (2 vols). Cambridge: Cambridge University Press.
- Miller and Fletcher 2005: Developmental theory and language disorder: background issues. In Fretcher, Paul and Jon F. Miller (eds.): *Developmental Theory and Language Disorders*. Amsterdam: John Benjamins, 1-9.
- Pinker, Stephen and P. Bloom (1990), Natural language and natural selection (with peer commentary and response), *Behavioral and Brain Sciences* 13, 707-784.
- Sapir, Edward 1921: *Language*. New York: Harcourt Brace and World.
- Strömquist, Sve, Kenneth Holmqvist and Ricard Andersson in press: Thinking for speaking and channelling of attention – a case of eye-tracking research? In Guo, J. S. (ed.): *Festschrift for Dan Slobin*.
- Sweetser, Eva 1990: *From Eymology to Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Toyota, Junichi 2006: 'Persistence in evolution of language'. *Cognitive systems* 7.
- Toyota, Junichi in prep.: *English as odd-one out: reinterpretation of the English grammar from Indo-European perspectives*.

Junichi Toyota

To Understand the Hypothesis of Recapitulation in Linguistics:
Giftedness as a New Proof

Abstract: The paper explicates the possibilities of applying the hypothesis of recapitulation to linguistic studies; there is a possibility for ontogeny and phylogeny of linguistic development to be likened to their biological antipode in some cases (e.g. temporal stability), but not in others (e.g. location). What is suggested in the paper is that a research undertaken with the speakers with special needs, like those suffering from autism and schizophrenia, can reveal some significant aspects of linguistic studies. Giftedness can be considered one of those conditions. What is unique for giftedness is that it can foresee possible future, and add new, fruitful dimension in the research based on the hypothesis of recapitulation. Giftedness in linguistic studies has not gained full attention, but it is worth researching in detail in order to gain better understanding of human language and its evolution.

Key words: recapitulation, linguistics, giftedness.

Юнчи Тойота

К ВОПРОСУ О ВОЗМОЖНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕОРИИ РЕКАПИТУЛЯЦИИ В ЛИНГВИСТИКЕ: ОДАРЕННОСТЬ КАК НОВОЕ ДОКАЗАТЕЛЬСТВО

В работе обосновывается (на уровне гипотезы) возможность применения теории рекапитуляции в лингвистических исследованиях. Автор высказывает предположение, что в отдельных случаях (как, например, темпоральная стабильность онто- и филогенез языкового (речевого) развития могут быть соотносены со своими биологическими (биогенетическими) англодами, тогда как в других (например, локация) это соотношение не представляется возможным. Исследование, проводимое в группе испытуемых с ограниченными возможностями (аутизм и шизофрения), позволяет увидеть некоторые важные аспекты в изучении лингвистики. Важным фактором в исследовании автора выступает одаренность. Уникальным свойством одаренности является возможность влиять на ее развитие и тем самым предвидеть ее возможное будущее. Это дает новые основания для исследования, основанного на гипотезе о рекапитуляции. Одаренность не получила должного внимания в работах по лингвистике, вопреки тому, что детальное изучение этого феномена могло бы привести к более глубокому пониманию природы человеческого языка и его эволюции.

Ключевые слова и выражения: рекапитуляция, лингвистика, одаренность.

Junichi Toyota

ÎNTELEGEREA IPOTEZEI DESPRE RECAPITULAREA ÎN LINGVISTICĂ SUPRADOOTAREA CA PROBĂ NOUĂ

Rezumat: În lucrare se argumentează posibilitatea aplicării ipotezei despre rekapitulare în studiile de lingvistică și posibilitatea ca ontogenia și filogenia dezvoltării lingvistice să poată fi comparată cu antipodele biologice. Ceea ce propune lucrarea este o cercetare a subiecților cu necesități speciale, autiști, schizofrenici, ceea ce poate duce la rezultate interesante. Supradotarea poate prezenta un viitor probabil și poate adăuga o nouă dimensiune, fertilită, ipotezei privind rekapitularea. Supradotarea în studiile lingvistice trebuie studiată cu atenție pentru a se înțelege mai bine limba și evoluția acesteia.

Junichi Toyota

COMPRENDRE L'HYPOTHESE EN L'YNGUSTIQUE LE DON COMME NOUVEAU ARGUMENT

Dans ce travail on explique la possibilité l'application de l'hypothèse de récapitulation des études en linguistique, et la possibilité qu'il existe l'ontogénie et la phylogénie du développement linguistique qui. Peut être comparés avec leur antipode biologique dans certains cas (par exemple la stabilité temporelle) mais pas dans les autres (par ex-la localité).

Ce qu'on propose dans ce travail est que les recherches effectuées sur les point de parler avec des besoins spéciaux, accomel'autisme et la schizophrénie, peuvent découvrir certains aspect importants des études linguistique. Le don peut être considéré comme une de telle condition. Ce qui est unique chez le don c'est qu'on peut prévoir la possibilité du futur, et ajouter une nouvelle, dimension fructueuse dans la recherche basée sur l'hypothèse de la récapitulation. Le don dans les études linguistiques n'a pas obtenu une grande attention, mais il faut l'examiner en détail afin d'obtenir une meilleure compréhension de la langue humaine et de son évolution.

